

Ik wilde vooral weten hoe de vrouwen er vroeger in liedjes afkwamen. Evelyne Sullerot schreef boeken over vrouwenarbeid in de Middeleeuwen – een bijna onmogelijke opgave omdat over vrouwen praktisch niets genoteerd was.

Ik wilde zien of dat in liedjes ook zo was en niet alleen in liedjes van zo lang geleden, maar ook later, in de oude, ellenlange balladen. En ik vond liederen waaruit je kan opmaken hoe vrouwen vroeger in de maatschappij functioneerden. Hoe ze allerlei gegeven situaties zonder morren accepteerden. Vrouwen, mannen en kinderen hebben altijd gezongen, geneuried, net zoals ze schreeuwden, huilden, ruziemaakten, praatten. Heel lang geleden zongen priesteressen haar erdiensten. Ook in de eerste eeuwen van het Christendom waren vrouwen actief betrokken en zongen zij bij de missen in de kerk. Dit werd haar in het jaar 318 door de toenmalige Paus verboden ... er was blijkbaar iets te verbieden. Maar waarom pikten ze dat? Hierover komen we misschien later meer te weten, want Ria Lemaire, die gegevens leverde voor het hoofdstuk 'Vrouw En Werk' gaat daar naar op onderzoek. Ik stel de vraag alleen maar. Vrouwen hebben zich zo vaak aan moeilijke omstandigheden aangepast. Bijvoorbeeld, het bespelen van blaasinstrumenten werd vrouwen verboden (dit vertelde Antoinette van Katwijk me, die ook zorgde voor het lied van Christine de Pisan) en wat gebeurde? In de kloosters creëerden de nonnen een snaarinstrument met een hoorn erop, zodat men toch het schelle geluid van een soort trompet kreeg. En weer denk ik dan. waarom zo gehoorzaam? Muziek, zang en dans, het heeft altijd allerlei belangrijke gebeurtenissen in het leven begeleid t

Maar sommige liedjes en deuntjes werden alleen maar door vrouwen gezongen. Liedjes bij geboorte en dood, bij huwelijk en ziekte. Ik wilde weten of vrouwen zelf veel hebben geschreven over haar ervaringen. En dan niet alleen Anna Bijns, Maria Tesselschade of Henriëtte Roland Holst, maar de spinsters, melkmeiden, fabrieksmeisjes en de vrouwen bij haar werk thuis.

Zoals mijn moeder onder het boenen en het wassen in een lied met lange uithalen een lichtzinnige meid tot de orde riep: Ramona, bedenk toch hij heeft vrouw en kiiiiind !

(uit "Sara, je rok zakt af", Vrouwenliedboek samengesteld door Cobi Schreijer, Feministische Uitgeverij Sara, Amsterdam, 1980)